

OSCE-mægling i de løbende forhandling med Beograd.

OSCE er fortsat en central aktør i den langsigtede genopbygningsindsats på Det Vestlige Balkan. Et godt eksempel er organisationens indsats i *Albanien*, hvor en storstilet OSCE-Mission blev etableret under dansk formandskab i 1997 i forbindelse med de voldsomme uroligheder i landet. Missionens tilstedeværelse var også en vigtig stabiliserende faktor under de fornyede spændinger året efter. Siden har OSCE fastholdt en betydelig mission i landet til støtte for bestræbelserne på at opbygge demokrati og retsvæsen, og OSCE står for afholdelsen af parlamentsvalg den 24. juni d.å.

2. Rusland i OSCE: hvilken ny kurs?

Rusland har traditionelt ønsket at give OSCE en vigtig placering i det europæiske sikkerhedssamarbejde. Det er formentlig stadig tilfældet, men den russiske OSCE-politik er undergået en forandring efter det russiske præsidentskifte. Der var stor russisk utilfredshed med forløbet af Kosovo-konflikten i 1999, der førte til NATO's væbnede indgriben. Senere samme år indledte Rusland den militære offensiv i Tjetjenien. Hvor OSCE tidligere havde været den eneste internationale organisation, som Rusland tillod en rolle i Tjetjenien, var man nu mere afvisende. Rusland har således endnu ikke efterlevet sine forpligtelser fra OSCE-topmødet i Istanbul. Rusland gav her tilsagn om, at OSCE's Bistandsgruppe for Tjetjenien (der siden 1999 har befundet sig i Moskva) på ny skulle have adgang til regionen, og at OSCE kunne have en rolle i en politisk proces i Tjetjenien. I marts 2001 aflagde Bistandsgruppens chef et kort besøg i Tjetjenien, men den endelige tilbagevendelse udestår stadig.

Tjetjenien har givet anledning til skarp kritik af Rusland både indenfor OSCE og i andre internationale sammenhænge. Rusland på sin side har vendt sig imod OSCE's 'geografiske skævridding' – at organisationen angiveligt alene beskæftigede sig med konflikter i Det Tidligere Sovjetunionen og på Det Vestlige Balkan og svigtede sin grundlæggende, brede europæiske dagsorden med fokus på sikkerhed, økonomi og menneskerettigheder. Også på det mere principielle plan er der sket et kursskifte. Tidligere deltog Rusland aktivt i OSCE's forhandlinger med sigte på at vedtage bindende regler for, hvordan lande og organisationer i Europa skulle agere i forhold til hinanden. I dag lægger man

vægt på ønsket om at kunne behandle egne indre, konflikter på egen hånd.

Tjetjenien har også været medvirkende til, at Danmark og de øvrige NATO-lande endnu ikke har taget skridt til at ratificere den tilpassede *CFE-traktat* (*Conventional Forces in Europe*), der blev underskrevet på OSCE-topmødet i Istanbul i 1999. Belarus og Ukraine har vedtaget ratifikation af traktaten, mens Rusland har erklæret, at forslag hertil snart vil blive forelagt russiske parlament.

Den nye russiske kurs i forhold til OSCE kom særligt til udtryk på OSCE's seneste Ministerrådsmøde i Wien. Efter Wien-mødet har EU-landene indgående drøftet, hvordan der skabes et nyt samarbejdsgrundlag i forhold til Rusland – og en ny plads til organisationen i russisk udenrigspolitik. Også fra dansk side har man rejst sagen på udenrigsministerniveau overfor Rusland.

Danmark og de øvrige EU-lande fastholder, at Rusland skal leve op til sine internationale forpligtelser både i Tjetjenien og i en række andre regionale konflikter. Samtidig bør der findes nye samarbejdsområder af fælles interesse. Der kan peges på en række mulige spor i det videre arbejde:

- OSCE's Permanente Råd i Wien skal moderniseres. Rådet, der mødes hver uge og som består af ambassadører fra OSCE's 55 medlemslande, skal i højere grad være et forum for en reel dialog om europæiske sikkerhedsspørgsmål. Der skal være bedre sammenhæng mellem drøftelserne i OSCE og i andre internationale fora.
- OSCE's Charter for Europæisk Sikkerhed skal omsættes i praksis. Dokumentet rummer store muligheder for nyt sikkerhedssamarbejde i Europa, herunder gennem forøget konsultationsvirksomhed og formidling af samarbejde mellem internationale organisationer.
- Der skal være større emnemæssig balance i OSCE's arbejde. Det skal ske gennem en styrkelse af samarbejdet om økonomiske og miljømæssige spørgsmål. Danmark har her en særlig profil på grund af de eksisterende danske projekter på området, herunder danske miljøprojekter i Østeuropa.
- Der er også forslag fremme om en række nye, konkrete aktiviteter på det politisk-militære område. På russisk initiativ afholder OSCE i juni måned et seminar om militære doktriner.
- OSCE's institutioner spiller en vigtig rolle for russiske befolkningsgrupper udenfor Rus-